

Proceedings of International Educators Conference

Hosted online from Rome, Italy.

Date: 25th June - 2024

ISSN: 2835-396X

Website: econferenceseries.com

CMS WORDPRESS YORDAMIDA VEB-SAYT YARATISH

IMKONIYATLARINI TADQIQ QILISH

Shohida B. Yusupova

Axborot Texnologiyalari kafedrasi Muhammad al-Xorazmiy nomidagi TATU Urganch filiali Urgench, Uzbekistan
gratifikus@gmail.com

Mahliyo N. Yusupova

Muhammad al-Xorazmiy nomidagi TATU Urganch filiali Urgench, Uzbekistan
maxliyoxon018@gmail.com

Sulaymon O. Saidmurotov

Muhammad al-Xorazmiy nomidagi TATU Urganch filiali Dasturiy injiniringi yo'nalishi Urgench, Uzbekistan
sulaymon.ollaberganovich@gmail.com

Bozorov Xudoyshev Omonboy o'g'li

Muhammad al-Xorazmiy nomidagi TATU Urganch filiali Kompyuter injiniringi yo'nalishi Urgench, Uzbekistan
xudoyshevbozorov908@gmail.com

Annotatsiya

Maqola veb-sayt yaratish uchun WordPress CMS tomonidan taqdim etilgan imkoniyatlarni o'rganiladi. Ushbu ma'lumotlarni boshqarish tizimining asosiy afzalliklari ko'rib chiqiladi.

Kalit so'zlar: WordPress, ma'lumotlarni boshqarish tizimi, sayt, plugin, vidjet, shablon.

Kirish

Bugungi kunda deyarli har bir o'rta va yirik tashkilot o'z veb-saytiga ega. Shu bilan birga, ma'lum bir kompaniya nima bilan shug'ullanishi, mahsulot ishlab chiqarishi yoki xizmatlar ko'rsatishi muhim emas, hamma uchun axborot resursi kerak.

Proceedings of International Educators Conference

Hosted online from Rome, Italy.

Date: 25th June - 2024

ISSN: 2835-396X

Website: econferenceseries.com

Zamonaviy odamlar o'zlarini qiziqtirgan har qanday ma'lumotni global Internetdan foydalanib bilib olishlariga o'rganib qolgan. Shuning uchun, o'z veb-saytiga ega bo'limgan tashkilot potentsial mijozning e'tiboridan chetda qolish xavfini tug'diradi. Zamonaviy texnologiyalar veb-sayt yaratish va uning mazmunini boshqarish uchun ko'plab echimlarni taklif qiladi. Bunday yechimlardan biri WordPress kontentni boshqarish tizimi (CMS) hisoblanadi.

Maqolaning maqsadi WordPress CMS-dan foydalangan holda veb-sayt yaratish imkoniyatlarini o'rganish, shuningdek, yosh mutaxassislarining ushbu CMS va shunga o'xshash tizimlarni o'rganishga qiziqishini oshirishdir.

Wordpress haqida

WordPress PHP-da yozilgan bepul, ochiq manbali kontentni boshqarish tizimi bo'lib, MySQL-dan ma'lumotlar bazasi serveri sifatida foydalanadi. Uni qo'llash doirasi juda keng - oddiy bloglardan tortib murakkab axborot resurslari va onlayndo'konlarga [1]. Bundan tashqari, WordPress-da har qanday loyihani loyihalash imkonini beruvchi o'rnatilgan "mavzular" va "plaginlar" tizimi mavjud.

Internetda siz ushbu CMS-dan foydalanish bo'yicha ko'plab qo'llanmalarni va intuitiv boshqaruvi panelini topishingiz mumkin, bu esa uni o'zlashtirishni ancha osonlashtiradi.

Wordpress o'rnatish

WordPress-ni o'rnatish ko'p vaqt ni talab qilmaydi va paketni CMS bilan serverdagagi kerakli katalogga ko'chirish zarurati bilan tugaydi [2].

Buni amalga oshirish uchun sizga kerak:

- Veb-sayingizga kirishning mavjudligi
- Har qanday matn muharriri
- FTP mijoji, masalan, FileZilla (agar uzoq serverda WorpPress o'rnatilgan bo'lsa)
- Veb-brauzer.

Shuni ta'kidlash kerakki, ko'pgina zamonaviy hosting provayderlari WordPress-ni avtomatik o'rnatish va sozlash uchun vositalarni taqdim etadi, aks holda sizga kerak bo'ladi:

- 1) WordPress uchun MySQL ma'lumotlar bazasini veb-serveringizda va administrator huquqlariga ega foydalanuvchi yarating.
- 2) wp-config-sample.php faylining nomini wp-config.php ga o'zgartiring [6].

Proceedings of International Educators Conference

Hosted online from Rome, Italy.

Date: 25th June - 2024

ISSN: 2835-396X

Website: econferenceseries.com

3) Istalgan matn muharririda wp-config.php ni oching va unga ma'lumotlar bazasiga ulanish sozlamalarini kirititing.

4) WordPress fayllarini veb-serveringizga joylashtiring:

Boshqaruv paneliga <http://site address/wp-admin> orqali kirish mumkin.

Veb-sayt mavzusini yaratish

WordPress mavzulari boshqacha tarzda shablon deb ataladi; ular birgalikda sayt ko'rinishini belgilaydigan fayllar va uslublardan iborat [2]. WordPress turli xil tayyor bepul mavzularni taklif qiladi, ularni sayt boshqaruv panelining tegishli bo'limida o'zingizga yoqqanini tanlab, bir marta bosish bilan o'rnatishingiz mumkin. Agar kerak bo'lsa, o'zingizning shabloningizni yuklappingiz mumkin. Uni yaratish uchun sizga quyidagi fayllar kerak bo'ladi: style.css - bu sayt sahifalarining ko'rinishini belgilovchi uslublar jadvali va functions.php qo'shimcha funksional fayli [5]. Qolgan fayllar ma'lumotlar bazasidagi fayllar sahifada qanday ko'rsatilishini aniqlash uchun ishlataladi.

Vidjetlar

WordPress-da veb-sayt yaratishda "vidjetlar" muhim rol o'ynaydi.

Vidjetlar saytingiz funksiyalarini kengaytirish imkonini beradi. Vidjetlar boshqaruv panelidan boshqariladi, bu erda siz tayyorlarini tanlashingiz yoki o'zingizni yozishingiz mumkin.

Vidjetlar deyarli har qanday vazifani bajarishi mumkin, ular joylashgan maydon functions.php faylida aniqlanadi [7].

Plaginlar

Plagin - bu CMSning asosiy funksiyalarida ko'zda tutilmagan muayyan vazifani bajarish uchun WordPress-ga integratsiyalangan qo'shimcha dasturiy ta'minot moduli. [4, 245].

Ehtimol, WordPress-ning eng kuchli vositasi plagin tizimi bo'lib, u CMS imkoniyatlarini sezilarli darajada kengaytirish imkonini beradi. Ayni paytda WordPress rasmiy katalogidagi plaginlar soni minglab, ularning aksariyati bepul tarqatiladi [3]. Plaginlar bir-biridan juda farq qilishi mumkin, ba'zilari oddiy bo'lishi mumkin, masalan, tasvirni ko'rish vositasi, boshqalari esa murakkabroq tijorat loyihalari bo'lishi mumkin.

Xulosa

WordPress-ni veb-resurslarni yaratish uchun ideal platforma deb atash mumkin, undan foydalanish oson va haqiqatan ham chiroyli veb-saytlarni yaratishga imkon

Proceedings of International Educators Conference

Hosted online from Rome, Italy.

Date: 25th June - 2024

ISSN: 2835-396X

Website: econferenceseries.com

beradi. Uning ixtiyorida ko'plab turli mavzular va pluginlar bilan, hatto tajribasiz veb-dasturchi ham bir necha daqiqada o'zining birinchi veb-saytini yaratishi mumkin. Global Internetda WordPress bo'yicha ma'lumotnomalarining mavjudligi sizga ushbu CMSni tezda o'zlashtirish va istalgan mavzu bo'yicha murakkab, yuqori sifatli ma'lumot portallarini yaratishni boshlash imkonini beradi.

Adabiyotlar

- [1] George, Plumley WordPress 24–Hour Trainer / George Plumley. - Москва: ИЛ, 2009. - 336 с.
- [2] Вандюк, Джон К. CMS Drupal. Руководство по разработке системы управления сайтом / Вандюк, Джон К., Мэтт Вестгейт,. - М.: Вильямс, 2008. - 400 с.
- [3] Колисниченко, Д.Н. Выбираем лучший бесплатный движок для сайта. CMS Joomla! и Drupal (+ CD-ROM) / Д.Н. Колисниченко. - М.: БХВ-Петербург, 2010. – 184 с.
- [4] Сабин-Вильсон, Лайза WordPress для чайников / Лайза Сабин-Вильсон. - М.: Вильямс, 2010. - 368 с.
- [5] <https://ru.wordpress.com/>